

Nilbar Güreş'in İsviçre'deki son sergisi 'Limon Gibi Ekşi' ödül ile geldi

Çalışmalarını İstanbul ve Viyana'da sürdüren sanatçı Nilbar Güreş'in, İsviçre Biel'de Kunsthaus Pasquart Müzesi'nde yeni açılan son sergisi "Limon Gibi Ekşi" başlığını taşıyor.

07 Mayıs 2021 Cuma, 04:00

Konuk yazar: Gila Benmayor

SAHA'nın katalog desteğinde bulunduğu serginin açılışında Kunsthaus Pasquart'ın Prix Maud Mottier 2021 ödülünü kazanan sanatçıya "Neden Limon Gibi Ekşi" diye sordum.

Avusturya'nın en prestijli sanat ödüllerinin sahibi Nilbar Güreş ziyadesiyle açık sözlü.

Sanat camiasına da biraz kırgın, biraz öfkeli.

"Limon gibi ekşi olan benim. Sergi, adını limonlu oto portremden alıyor. Sanatla içgüdüsel iletişimim nedeniyle zamanla gelişen eleştirel bir bakışım var. Eleştirel olmak başkaları gözünde beni ekşi kılıyor. İnsanların eleştiriye ve hatta fikirlerine katılmamanıza tahammülleri yok" diyor.

Türkiye’de sanatçının görünürlük meselesiyle ilgili eleştirileri ise kimilerine limon ekşiliğinde gelebilir.

“Kurumların başını tutan insanların desteği daha çok birlikte sosyalleştikleri sanatçılara oluyor. Her yerde bu sanatçılar var. Kurumların sosyal medyalarında, sergilerde, kurumların jürilerinde”.

Tam bu noktada yurtdışında aldığı ödüllerin neden önemli olduğunu şöyle açıklıyor:

“Türkiye’de işleyen sistemin aksine yurtdışında beşincisini aldığım bu ödüller tanımadığım jüri üyeleri tarafından verildi”.

BOKS ELĐVENLERİNİN ANLAMI

800 metrekarelik bir alanda, karışık malzemelerden 6 yıllık üretiminden oluşan sergisinde Nilbar Güreş, kadının toplumdaki yerini, kadın erkek ilişkilerini de acımasızca sorguluyor.

“Limon Gibi Ekşi” eserinde oto portrenin altındaki bacakları açık pantolonla kadına yakışmayan bir tarzda oturan kendisi.

Boks eldivenli işi “Happy Together” arkadan bakınca birbirine sarılan mutlu bir çift gibi ama yakınına gelince birbirlerini yumruklayan bir çift olduğunu görüyorsunuz.

“Yan yana mutlu görünen tüm partnerler için bir okuma bu. Çoğu insanın sırf toplumsal kaygılar nedeniyle iş ya da özel hayatlarında birbirlerini yiyerek yaşadıklarını ama ayrılmadıklarını biliyoruz”.

Boks eldivenlerini sergiye taşıyan Nilbar Güreş bana öyle geliyor ki hayatı onlar hep ellerindeymiş gibi yaşıyor.

Zira dünyanın daha iyi, daha adil olmasıyla ilgili derdi olan bir sanatçı.

Mücadelesi ayrımcılığa, Viyana’da zaman zaman maruz kaldığı ırkçılığa, kadın düşmanlığına, homofobiye, transfobiye karşı.

“Herkes eşit şans, eşit yaşam hakkı, her türlü hakkın verilmesini çok isterdim. Her okulda sanat olsun, özel okullara gerek kalmayın isterdim” diyor.

ÖMRÜM YETERSE VENEDİK’TE OLURUM

Satır aralarında sanat dünyasının acımasızlığına değinen Nilbar Güreş bir kadın sanatçı olarak en verimli çağında olduğunu ancak yukarıda değindiği “görünürlük” meselesine takıldığını söylüyor.

Buna somut örnek olarak Venedik Bienali Türkiye Pavyonu’nu veriyor.

“Pavyona davet edilen erkek sanatçılar 30’lu, 40’lı yaşlarındaydı. Kadın sanatçılara bakarsak bu yaş aralığının 60-85 arasında olduğunu görüyoruz. Demek ki kadın

sanatçıların belli bir yaşa gelmeden Venedik'te Türkiye Pavyonu'na katılma şansları yok. O da ömürleri yeterse" diyor.

Bir yanda "belli yaşı geçmiş kadın kotası", diğer yanda bir ürün gibi piyasaya sürülen genç sanatçılar diye tarif ettiği sanat ortamında kendisi "orta kariyer sanatçısı".

"Koleksiyonerler, halihazırda yüksek piyasa değeri olan ya da ileride değerleneceği hesaplanan sanatçıya yatırım yapmak istiyorlar. Bu tutum, benim gibi en verimli dönemlerini yaşayan orta kariyer sanatçıların önünü kesiyor, yaşlanana kadar görünürlüğünü engelliyor" diyor.

"Oysa benim yaşıtım tüm kadın sanatçılarımla yaşlanınca değil, şimdi desteğe ve görünürlüğe ihtiyacı var" ederken haksız mı?

"Dünyanın her yerinde ölmüş ama yeni keşfedilmiş ya da ömürlerinin son yıllarını taşıyan 80 üzeri kadın sergisi görmekten usandık açıkçası. Öldükten sonra keşfedilmek istemiyorum" diye ekliyor.

OSMANLI'YA KARŞI SAVUNMA KULESİNDE YENİ İŞ

Güreş, sanat camiasının daha vizyoner, daha entelektüel kişilerden oluşmasına rağmen klişeleşmiş bir dünya görüşünden farklı olmadığına dikkat çekiyor.

"Çünkü gücün ve paranın olduğu her yerde köşe başlarını daima erkekler tutar".

Viyana'nın en prestijli galerisi Martin Janda ile çalışan, ArtBasel, Frieze gibi sanat fuarlarına bu galeriyle katılan Nilbar Güreş bunca kırgınlık arasında tabii ki mutluluklar yaşıyor.

Son sergisi, son ödül derken daha yeni Viyana'da Osmanlı'ya karşı savunmada kullanılmış 500 yıllık bir kulede kamusal alan projesi için seçilen sanatçı olmuş.

"Böyle bir proje için Türk bir sanatçının seçilmesi beni çok mutlu etti" diyor.